

Aan: Burgemeester en Wethouders van Baarn en
Gemeenteraad van Baarn

Secretariaat: p/a De Gondel 4, 3742 GM Baarn

Baarn, 29 juni 2018

Betreft: belangrijke nieuwe informatie digitale reclamemast, zaaknummer 42739

Geacht College, geachte Raad,

De Stichting Behoud de Eemvallei vraagt uw aandacht voor belangrijke nieuwe informatie betreffende het Raadsvoorstel voor digitale reclamemast op Sportcomplex Ter Eem.

Wij zijn van mening dat voor de reclamemast geen vergunning verleend kan worden volgens de geldende richtlijnen. We baseren ons daarbij op twee publicaties:

- a) 'Beoordeling van Objecten langs Auto(snel)wegen' van Rijkswaterstaat (www.rijksoverheid.nl/documenten/richtlijnen/2011/10/12/beoordeling-van-objecten-langs-autowegen-en-autosnelwegen)
- b) 'Reclame langs wegen' van CROW (www.crow.nl/publicaties/reclame-langs-wegen), met samenvatting hier (www.crow.nl/documents/12545.aspx). CROW is een onafhankelijk kennisplatform dat zich richt op infrastructuur, openbare ruimte, verkeer en vervoer.

Er zijn volgens deze publicaties twee belangrijke criteria voor vergunningverlening waar de mast niet aan voldoet:

1. Een object/bord mag niet staan binnen de turbulentieafstanden voor en na een uitvoeging (af- en oprit), en
2. objecten moeten landschappelijk worden ingepast en afgestemd op de ruimtelijke kwaliteit van de omgeving.

1. Turbulentiegebieden

De mast is gepland midden in een zogenaamd 'turbulentiegebied': daarmee worden o.a. in- en uitvoegstroken bedoeld waar het verkeer 'rommelig' en turbulent verloopt, en waar dus extra aandacht van de automobilisten vereist is. Hier is 'visuele afleiding' zoals reclame uiteraard ongewenst. Volgens het kader voor vergunningverlening van RWS 'Beoordeling van Objecten langs Auto(snel)wegen' (par. 3.5 op pag. 22) mag 150 meter vóór en 750 meter ná een in- of uitvoegstrook niets staan. De reclamemast is gepland midden in het gebied waar het niet mag. Zie onderstaande afbeelding uit de 'Ruimtelijke onderbouwing' voor de omgevingsvergunning, die Interbest door SAB heeft laten maken.

Ligging besluitgebied, rood omkaderd (bron:opentopo.nl)

Als nóg een criterium wordt overtreden, wordt volgens het bovengenoemde ‘Kader vergunningverlening’ van RWS de vergunning ‘vrijwel altijd’ geweigerd. En er is nog een criterium waar niet aan voldaan wordt:

2. Landschappelijke inpassing

Het beschermde landschap Eemland is een extreem open veenontginningslandschap dat wordt gekenmerkt door het ontbreken van vrijwel elke bebouwing en opgaande begroeiing, historische binnendijken en een klassieke slagenverkaveling.

Juist de openheid van het landschap, de horizon, wordt door deze enorme reclamemast aangetast. Niet langer zullen bossen en kerktorens van de omliggende dorpen de horizon bepalen, maar lichtgevende reclameboodschappen, elke 6 seconden een andere. Willen we dat echt? Hebben wij in Baarn daartoe het recht, terwijl ook het omliggende gebied buiten Baarn er zo ernstig door benadeeld wordt?

Dat deze reclamemast niet past in het landschap, wordt zoals bekend ook door de welstandscommissie Mooi Sticht bevestigd (‘in ernstige mate strijdig met redelijke eisen van welstand’).

De ‘Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013-2028/ Provincie Utrecht (Herijking 2016)’ vermeldt dat de provincie Utrecht zeven landschappen kent, waarvan er vijf afzonderlijk zijn beschreven i.c. landschap Eemland, dat grotendeels gelegen is in het Nationaal Landschap Arnhem-Eemland. Onder 5.2.1 ‘Landschap Eemland’ schrijft de provincie:

'Voor het landschap Eemland willen we de volgende kernkwaliteiten behouden:

- 1. extreme openheid;*
- 2. slagenverkaveling;*
- 3. veenweidekarakter;*
- 4. historie van de Zuiderzee;*
- 5. Grebbelinie;*
- 6. overgangsgebieden (bij Eemnes, Soest en Amersfoort).*

Deze kernkwaliteiten hebben in de verschillende deelgebieden van Eemland verschillende accenten. De kernkwaliteiten zijn in de toelichting kort beschreven. Een uitgebreidere beschrijving en handvatten voor het omgaan met de kernkwaliteiten hebben we opgenomen in de Kwaliteitsgids voor de Utrechtse Landschappen. Wij vragen gemeenten en initiatiefnemers bij ontwikkelingen hiervan gebruik te maken.'

en:

'Bij ontwikkelingen in het landschap van Eemland vinden we het vooral van belang dat de open ruimte behouden blijft. ... Nieuwe of verbeterde infrastructuren worden niet zichtbaar gemaakt door beplanting, verlichting of andere elementen indien dit voor de functie niet noodzakelijk is of anders opgelost kan worden.'

De Stichting concludeert op grond van het voorgaande dat ook volgens het provinciale beleid de reclamemast **niet** past in het landschap.

Ruimtelijke onderbouwing rammelt

In de Ruimtelijke Onderbouwing van SAB worden een aantal criteria uit de 'Beoordeling van Objecten langs Auto(snel)wegen' van RWS besproken, en men concludeert: *'De mast voldoet aan al de voorgaande criteria.'* Maar SAB vermeldt niet de criteria waar de reclamemast niet aan voldoet! Er wordt dus selectief gewinkeld. Het criterium van de turbulentiegebieden wordt helemaal niet genoemd. En het criterium *'Objecten moeten landschappelijk worden ingepast en afgestemd op de ruimtelijke kwaliteit van de omgeving...'* wordt afgedaan met subjectieve oordelen als 'amper zichtbaar', 'invloed van de mast op het omliggende landschap minimaal' en 'valt de mast weg in het achterliggende stedelijke landschap van Baarn'. Even later ondergraaft het rapport zijn eigen beweringen weer door te stellen dat de mast een 'landmark-functie' krijgt: van verre zichtbaar dus.

Het meest ernstig vinden we dat het turbulentie-criterium verzwegen wordt. Hierdoor verliest dit rapport zijn geloofwaardigheid: immers, klopt de rest van het rapport dan wel? Wat ook meetelt is dat SAB is ingehuurd door Interbest, de grootste belanghebbende in deze. Dit alles maakt dit rapport ongeschikt om de besluitvorming op te baseren.

Tot slot nog een aantal 'citaten' met bladzijverwijzingen uit het CROW-rapport die aangeven dat het voorstel onvoldoende onderbouwd is, en pleiten tegen de reclamemast:

- 1. Op pag. 15: 'Voor wat betreft reclame geldt voor het beheersgebied van de wegen van Rijkswaterstaat het beleid dat verwijzingen zonder verkeersbelang, zoals reclameborden en commerciële uitingen, niet zijn toegestaan.'*
- 2. Op pag. 18: '... lijken de meest recente onderzoeken op basis van ongevalfrequenties te bevestigen dat er een stijging van het aantal ongevallen is in de nabijheid van reclameobjecten/-uitingen nadat deze geplaatst zijn.'*

3. Pag. 20: *'Bij twijfel kan een verkeerskundige (wegbeeld)analyse worden overwogen om tot een definitief oordeel te komen.'*
4. Onderaan pag. 28: *'Afstemming tussen overheden: Het komt bij reclame-uitingen zeer regelmatig voor dat ze in het beheersgebied van een bepaalde gemeente staan, maar overduidelijk (mede) gericht zijn op de weggebruikers op een weg in het beheersgebied van een andere gemeente, provincie of het Rijk. Als de vergunningverlener niet zelf de beheerder is van de weg waarop de reclame gericht is, dient altijd met de wegbeheerder van die weg afstemming plaats te vinden. Dit om problemen in het beheersgebied van een andere wegbeheerder te voorkomen.'* Naar ons weten is dat niet gebeurd, maar als het toch gebeurd zou zijn, wat kwam er dan uit dat afstemmingsoverleg?
5. Pag. 31: *'Zo is uit onderzoek bekend dat een digitaal billboard met een schermoppervlakte van ongeveer 60 m² ongeveer 10 tot 45 keer meer elektriciteit verbruikt dan een vergelijkbaar traditioneel billboard dat alleen als het donker is wordt verlicht met halogeenlampen. Er zijn zelfs bronnen die nog hogere verhoudingen laten zien.'* Het voorgestelde led-scherm is 108 m²...
6. Pag. 32: *'Vogels, insecten en amfibieën kunnen door buitenverlichting gedesoriënteerd raken en ook kan de biologische klok van dieren in de war raken. Van sommige planten is bekend dat de kleur van licht de groei kan versterken of juist verminderen. Het kan zelfs zo zijn dat bladeren later uitvallen, takken eerder uitlopen en dat er in de herfst een tweede bloei optreedt. In de NSVV Richtlijn Lichthinder wordt mede hierom aanbevolen om in omgevingszones E1 en E2 (gebieden met een (zeer) lage omgevingshelderheid bij het ontbreken van daglicht, zie bijlage II) benodigd direct licht gedurende de avond en nacht (van 19:00 tot 07:00 uur) door voldoende afscherming te beperken tot een beperkt gebied. Ook wordt in de richtlijn aangeraden om de verlichting van reclameobjecten grenzend aan landelijke gebieden of natuurgebieden, ongeacht de omgevingszone waarin het reclameobject zich zelf bevindt, uit te schakelen na 23.00 uur. Gemeente Baarn en Interbest zijn van plan het scherm slechts tussen 01:00 en 05:00 uur uit te schakelen.'*
7. Pag. 34: *Voor beschermde gebieden is het advies om een reclameverbod uit te vaardigen.*

Tot slot wijzen wij erop dat de reclamemast in strijd is met de APV van Baarn.

'Artikel 4:15 Verbod hinderlijke of gevaarlijke reclame

Het is verboden op of aan een onroerende zaak of roerende zaak, niet zijnde voertuigen als bedoeld in de Wegenverkeerswet, handelsreclame te maken of te voeren door middel van een opschrift, aankondiging of afbeelding waardoor het verkeer in gevaar wordt gebracht of ernstige hinder ontstaat voor de omgeving.'

Dat de risico's voor de verkeersveiligheid reëel zijn, wordt geïllustreerd door onderstaand krantenbericht.

Baarnsche Courant, 23-11-2017: "Ravage op A1 door staren naar reclamepaal"

Concluderend zijn we van mening dat het een slecht onderbouwd voorstel is, dat niet aan de criteria voor vergunningverlening voldoet, en we vragen u het voorstel in te trekken of te verwerpen.

Hoogachtend,
Namens het bestuur van de Stichting Behoud de Eemvallei,
C.V. (Kees) Koolmees
Secretaris

Adviseurs:

Prof. dr. R.A. Samson, bioloog
Mr. R. ter Woord, milieurechtsdeskundige
MSc. H. Top, milieudeskundige
Mr. H.L. van Uchelen, jurist
Dr. A.C.M. Weijman, organisatie-adviseur / bioloog
Mr. J.A.M. Stalenhoef, advocaat
Drs. M. Hofman, sociaal geograaf
Mr. J. M. Neeffe, specialist ruimtelijk bestuursrecht en milieurecht
Mr. drs. J. Boom, deskundige Luchtvaart en Internationaal Recht